

Lausunnon antaminen Gasgrid vetyverkot Oy:n Suomen kansallisen vedyn siirtoverkon ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta, Lounais-Suomi

Lupajaos 24.03.2026 § 29
131/00.04.00/2026

Valmistelija Ympäristötarkastaja Ojala Kati

Asia Lupa- ja valvontavirasto pyytää Loimaan ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa Gasgrid vetyverkot Oy:n Suomen kansallinen vedyn siirtoverkko, osa IV, Lounais-Suomi – hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta. Ympäristövaikutusten arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan suunnitelma ympäristövaikutusten arvioinnin toteuttamisesta.

Gasgrid Vetyverkot Oy suunnittelee Suomen kansallista vedyn siirtoverkkoa, joka kulkee Suomen halki Meri-Lapista Porvooseen asti. Hanke on maantieteellisen laajuutensa vuoksi jaettu viiteen erilliseen YVA-menettelyyn, joista jokaisesta laaditaan oma arviointinsa. Lounais-Suomen vedyn siirtoputkireitti on noin 285 kilometriä pitkä ja kulkee 18 kunnan alueella Merikarviasta Loimaalle, sisältäen haarat Raumalle ja Naantaliin.

Arviointiohjelma liitteineen on nähtävillä sähköisesti ympäristöhallinnon verkkosivuilla: [Suomen kansallinen vedyn siirtoverkko, osa IV, Lounais-Suomi](#). Arviointiohjelma on myös valmistelun oheisaineistona.

Lausunnossa pyydetään kiinnittämään huomiota erityisesti seuraaviin asioihin lausunnon antajan edustaman viranomaistahon näkökulmasta:

- näkemyksenne hankkeen todennäköisesti merkittävistä ympäristövaikutuksista
- ympäristön nykytilan kuvauksen riittävyys ja suunniteltujen selvitysten kohdentuminen todennäköisesti merkittäviin vaikutuksiin
- suunniteltujen selvitysten yhteensovittamisen mahdollisuudet muihin menettelyihin
- hankkeen edellyttämät suunnitelmat, luvat ja niihin rinnastettavat päätökset

Lausuntoa pyydetään 31.3.2026 mennessä.

Yleistä YVA-menettelystä

Ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA) on ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017, YVA-laki) mukainen menettely, jonka tarkoituksena on varmistaa, että suunnitteilla olevan hankkeen ympäristövaikutukset selvitetään riittäväällä tarkkuudella silloin, kun hanke todennäköisesti aiheuttaa merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Hankkeet, jotka vaativat YVA-menettelyn, on yksilöity YVA-laissa ja sen liitteissä.

Ympäristövaikutusten arviointimenettely alkaa, kun hankkeesta vastaava taho toimittaa ympäristövaikutusten arviointiohjelman yhteysviranomaiselle eli Lupa- ja valvontavirastolle. Kun arviointiohjelmassa esitetyn hankkeen ja sen vaihtoehtojen vaikutukset on selvitetty, kokoaa hankkeesta vastaava tiedot arviointiselostukseen.

Lupa- ja valvontavirasto tiedottaa arviointiohjelman ja arviointiselostuksen vireilläolosta hankkeen vaikutusalueella, jolloin eri tahoilla on mahdollisuus

antaa hankkeesta mielipiteitä Lupa- ja valvontavirastolle. Lupa- ja valvontavirasto kokoaa annetut mielipiteet ja lausunnot ja laatii niiden sekä oman asiantuntemuksensa pohjalta lausunnon arviointiohjelmasta ja perustellun päätelmän arviointiselostuksesta.

Ympäristövaikutusten arviointimenettely ei ole lupamenettely, eikä YVA-ohjelmalausunnosta tai perustellusta päätelmästä voi valittaa. Menettelyn tarkoituksena on tuottaa tietoa arvioitavan hankkeen ympäristövaikutusta päätöksenteon tueksi.

Hankkeen ja YVA-ohjelman kuvaus

Gasgrid Vetyverkot Oy:n siirtoverkko koostuu siirtoputkista sekä venttiili- ja paineenvähennysasemista, joiden yhteyteen rakennetaan kaavin- ja mittausasemia. Putkireitin varteen sijoitetaan myös anodikenttiä. Vetyä suunnitellaan siirrettävän korkeapaineisissa (noin 80 bar), halkaisijaltaan enintään 1,2 metrin hiiliteräspankissa. Vetyputki asennetaan metsämaalla vähintään yhden metrin ja pelloilla 1,2 m peitesyvyyteen. Vetyputkelle lunastetaan pysyvä 10 m levyinen käyttöoikeusalue, joka pidetään puustosta vapaana.

YVA-ohjelmassa tarkastellaan Lounais-Suomen vedyn siirtoputkireittiä. Putki on noin 285 kilometriä pitkä ja kulkee 18 kunnan alueella Merikarviasta Loimaalle, sisältäen haarat Raumalle ja Naantaliin. Reitille sijoittuvat kunnat ovat Merikarvia, Pori, Ulvila, Nakkila, Harjavalta, Kokemäki, Säskylä, Eura, Rauma, Huittinen, Loimaa, Pöytyä, Aura, Turku, Rusko, Raisio, Masku ja Naantali. Reitti sijoittuu kahden maakunnan alueelle Satakuntaan ja Varsinais-Suomeen. Lisäksi tarkastellaan vaihtoehtoa, jossa putkea ei toteuteta (VE0). YVA-menettelyssä ei tehdä hanketta koskevia päätöksiä eikä ratkaista sitä koskevia lupa-asioita.

Lounais-Suomen siirtoputkireitti kulkee Loimaalla 30,4 km matkalta. Putki kulkee pohjoisesta Alastaron länsipuolelta Pappisten reittipisteelle, josta putki jatkaa lounaaseen kohti Pöytyän rajaa. Siirtoputkelle ei ole määritelty vaihtoehtoisia sijoitusreittejä.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn on suunniteltu toteutuvan vuosina 2025–2027, minkä jälkeen siirrytään seuraaviin lupaprosesseihin ja suunnitteluvaiheisiin. Tavoitteena on, että vedyn siirtoverkon ensimmäiset osuudet valmistuvat 2030-luvun alkupuolella.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä arvioidaan kansallisen vedyn siirtoverkon Lounais-Suomen osuuden vaikutukset YVA-lain ja -asetuksen (YVA-asetus, 277/2017) edellyttämällä tavalla ja tarkkuudella.

YVA-lain mukaisesti arvioidaan vaikutukset

- väestöön, ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen,
- maahan, maaperään, vesiin, ilmaan, ilmastoon, kasvillisuuteen sekä eliöihin ja luonnon monimuotoisuuteen,
- yhdyskuntarakenteeseen, aineelliseen omaisuuteen, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön,
- luonnonvarojen hyödyntämiseen sekä
- näiden tekijöiden keskinäisiin vuorovaikutussuhteisiin.

Vaikutusten arvioinnissa huomioidaan rakentamisen, käytön ja käytöstä poiston aikaiset vaikutukset.

YVA-ohjelmavaiheessa hankkeen todennäköisesti merkittäviksi vaikutuksiksi on alustavasti arvioitu vaikutukset maankäyttöön, ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen, elinkeinoihin, maisemaan, rakennettuun kulttuuriympäristöön, pintavesiin ja luonnon monimuotoisuuteen. Arviointimenetelmänä vaikutusten arvioinnissa on hyödynnetty EU:n LIFE+ IMPERIA-hankkeessa kehitettyä arviointimallia (SYKE, 2014).

Arviointiohjelmassa käytetyt lähtötiedot ja -aineistot

YVA-ohjelmassa on kuvattu lähtötiedot, joita ohjelman laatimisessa on hyödynnetty. Luonnonympäristön osalta on käyty läpi olemassa olevat tiedot mm. luonnonsuojelu- ja Natura-alueista, linnusto-, kasvillisuus- ja eläimistöselvityksistä ja listattu sellaiset selvitykset, jotka tullaan YVA-menettelyn aikana tekemään.

Vedyn siirtoputken reitille on laadittu luontoesiselvitys, osana hankkeen viittä YVA-menettelyä kevään-kesän 2025 aikana. Esiselvitys käsitti kasvillisuus- ja luontotyyppi-, liito- orava-, viitasammakko- ja sudenkorentoselvitysten valmistelun. Selvitys tehtiin paikkatietoaineistojen avulla Gasgridin määrittelemälle selvitysalueelle. Siirtoputken selvitysalueeksi on määritetty lähtökohtaisesti 300 metrin vyöhyke. Selvitysalue on paikoin laajempi, kuten valtateiden ja rautateiden alituskohdissa 500 metriä ja jokikohteissa 700 metriä suosien alavirtaa.

Avoimien paikkatietoaineistojen käsittelyn lisäksi luontoesiselvitykseen sisältyi manuaalista selvitysalueen luontoarvokohteiden tunnistamista viitasammakon, sudenkorentojen ja kasvillisuuden osalta. Esiselvityksen tuloksia on käytetty maastossa selvittävien kohteiden tunnistamiseen. Lopulliset maastossa tarkastettavat kohteet on valittu esiselvityksen, ilmakuvien ja maastokartan perusteella luontoarvoiltaan huomionarvoisiksi arvioituille kohteille.

Siirtoputkireitille on lisäksi laadittu pienvesiesiselvitys syyskuussa 2025 (liite 12). Selvitys tehtiin olemassa olevan avoimen ja viranomaisten paikkatietoaineistojen avulla. Tarkoituksena oli reitille sijoittuvat vesilain mukaiset pienvesistöt, kuten purot, norot ja lähteet.

Vaikutusten arviointi

Hankkeen vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen arvioidaan ohjelman mukaan lähtötietoihin ja vuosina 2025–2026 maastokaudella tehtäviin luontoselvityksiin perustuen. Huomiota on kiinnitetty myös ekologiin verkostoihin kohdistuviin vaikutuksiin. Vaikutusarvioinnissa huomioidaan hankkeen suorat ja epäsuorat vaikutukset sekä luonnonympäristössä tapahtuvat pysyvät muutokset.

Siirtoputken vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen liittyvät arviointiohjelman mukaan elinympäristöjen häviämiseen, muuttumiseen ja pirstoutumiseen. Vaikutukset keskittyvät pääosin rakennusvaiheeseen, kun siirtoputken työalueelta kaadetaan puusto ja putkikaivantojen alueella muokataan maaperää. Siirtoputken käytön aikana maastoon muodostuu avoin linjamainen aukko, joka on leveydeltään noin 10 metriä. Vaikutuksia muodostuu erityisesti metsäisellä alueella. Talousmetsäalueilla vaikutukset ovat kuitenkin verrattavissa alueiden muuhun metsänkäyttöön.

Ohjelmassa on kuvattu myös hankkeen arvioidut vaikutukset pinta- ja pohjavesiin sekä tarvittavat lisäselvitykset. Pohjavesialueiden osalta vaikutuksia tarkastellaan 500 metrin etäisyydellä vedyn siirtoputken suunnitellusta paikasta.

Lounais-Suomen siirtoputki kulkee Loimaan alueella Oripäänkankaan 1E-luokan pohjavesialueella sen eteläpäässä 288 metrin matkalta ja sivuaa samalla kohdalla Mellilänharjun 1-luokan pohjavesialuetta noin 100 metrin päässä pohjavesialueen rajasta pohjoiseen. Arviointiohjelman mukaan siirtoputken vaikutukset pohjavesialueisiin arvioidaan olemassa olevaan tietoon perustuen. Arvioinnissa huomioidaan vaikutukset pohjaveden määrään, laatuun ja virtausolosuhteisiin. Lisäksi arvioidaan mahdolliset onnettomuustilanteet ja niiden vaikutukset.

Lounais-Suomen siirtovetyputki alittaa Loimijoen Alastaron pohjoispuolella Mälläisissä. Alituskohdan läheisyydessä Hanhijoki yhtyy Loimijokeen. Alastaron pohjoispuolella Männistössä putki alittaa lammen, jonne on luontoesiselvityksen (liite 14) mukaan suunniteltu tehtäväksi viitasammakkokartoitus. Putki alittaa lisäksi Niinijoen kahdessa kohtaa, Alastaron eteläpuolella Lauroisissa ja Pappisissa. Lisäksi joitain uomia ja pintavesiä sijoittuu putken työalueelle, johon kohdistuu maanpintaa muokkaavia toimenpiteitä rakentamisen aikana. Reitillä on myös jokea pienempien uomien ylityksiä. Loimijoen alituksen alueelle Mälläisiin on suunniteltu luontoesiselvityksen mukaan kasvillisuuskartoitus. Lauroisten alueella alituskohdan alueelle on suunniteltu kasvillisuus- ja liito-oravakartoitukset, samoin Pappisten läheiseen alituskohtaan.

Arviointiohjelman mukaan hankkeen pintavesiin kohdistuvat vaikutukset painottuvat selkeästi rakentamisen ajalle. Käytön aikana vaikutuksia ei aiheudu. Pintavesiin kohdistuvia vaikutuksia arvioidaan olemassa olevan tiedon perusteella sekä maastokartoitusten löydöksiin pohjaten. Erityistä huomioita kiinnitetään nk. direktiivilajeihin ja uhanalaisiin lajeihin. Arvioinnissa hyödynnetään myös YVA-menettelyn aikana tehtävien uomien ranta-alueiden maaperätutkimuksien tuloksia, joiden avulla saadaan tietoa uomien ranta-alueiden maaperän laadusta ja uomien sedimenteistä.

Esittelijä

Johtava rakennustarkastaja Salminen Harri

Päätösehdotus

Lupajaosto toteaa lausuntonaan Gasgrid Oy:n kansallisen vedyn siirtoverkon ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (Lounais-Suomi) seuraavaa:

Arviointiohjelmassa on Loimaan ympäristönsuojeluviranomaisen näkemyksen mukaan arvioitu hankkeen todennäköiset luonnonympäristöön kohdistuvat ympäristövaikutukset kattavasti. Hankkeen lähtötietoina käytetyt selvitykset ja kartoitukset sekä muut tiedot on kuvattu selkeästi ja esitetyt täydentävät selvitykset tukevat ympäristönsuojeluviranomaisen näkemyksen mukaan arviointia hyvin.

Ympäristönsuojeluviranomainen huomauttaa, että vesistöjen ja pienempien pintavesikohteiden alituksissa tulee kiinnittää huomiota rakentamisen aikaiseen kiintoaineksen ja mahdollisten sedimentissä olevien haitta-aineiden kulkeutumiseen alavirtaan ja näiden aiheuttamiin ympäristövaikutuksiin. Ympäristönsuojeluviranomainen pitää tärkeänä sitä, että vesistö- ja pienvesikohteet ja niihin kytkeytyvät elinympäristöt kartoitetaan maastossa.

Lisäksi ympäristönsuojeluviranomainen huomauttaa, että siirtoputken vaikutuksia pohjavesialueisiin tai vedenottoon ei ole esitetty arviointiohjelmassa kovinkaan kattavasti.

Käsittely

Asiasta käydyn keskustelun jälkeen esittelijä muutti päätösehdotustaan seuraavasti:

Lupajaosto toteaa lausuntonaan Gasgrid Oy:n kansallisen vedyn siirtoverkon ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (Lounais-Suomi) seuraavaa:

Arviointiohjelmassa on Loimaan ympäristönsuojeluviranomaisen näkemyksen mukaan arvioitu hankkeen todennäköiset luonnonympäristöön kohdistuvat ympäristövaikutukset kattavasti. Hankkeen lähtötietoina käytetyt selvitykset ja kartoitukset sekä muut tiedot on kuvattu selkeästi ja esitetyt täydentävät selvitykset tukevat ympäristönsuojeluviranomaisen näkemyksen mukaan arviointia hyvin.

Ympäristönsuojeluviranomainen huomauttaa, että vesistöjen ja pienempien pintavesikohteiden alituksissa tulee kiinnittää huomiota rakentamisen aikaiseen kiintoaineksen ja mahdollisten sedimentissä olevien haitta-aineiden kulkeutumiseen alavirtaan ja näiden aiheuttamiin ympäristövaikutuksiin. Ympäristönsuojeluviranomainen pitää tärkeänä sitä, että vesistö- ja pienvesikohteet ja niihin kytkeytyvät elinympäristöt kartoitetaan maastossa.

Lisäksi ympäristönsuojeluviranomainen huomauttaa, että siirtoputken vaikutuksia pohjavesialueisiin tai vedenottoon ei ole esitetty arviointiohjelmassa kovinkaan kattavasti.

Ympäristönsuojeluviranomainen pitää lisäksi tärkeänä sitä, että ihmisiin ja elinoloihin kohdistuvat vaikutukset arvioidaan huolellisesti eikä reittiputkea sijoiteta asutuksen välittömään läheisyyteen. Arvioinnissa olisi hyvä myös huomioida rakentamisen jälkeiset ennallistamistoimet.

Päätös

Hyväksyttiin.